



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Matthaei Tympii Aureum Specvlvm Principvm,
Consiliariorvm Iudicvm, Consvlvm, Senatorvm, Et Aliorvm
Magistratvum Cvm Ecclesiasticorum tum Politicorum
omnium**

Tympe, Matthäus

Coloniae Agrippinae, 1617

36 Patientem esse, & patienter ferre aduersa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52641)

SIGNVM XXXVI.

PATIENTER FERRE MORBOS,
 rerum temporalium, seu facultatum sua-
 rum iacturam, iniurias, mortem
 cognatorum, aliq̄, aduersa.

Patientem
 esse.

Postquam Antigonus à graui morbo cōualue-
 rat: Nihilò peius est, inquit: siquidē hic mor-
 bus submonuit nos, ne animo efferamur, cū si-
 mus mortales. Deplorabant amici, ceu magnum
 malum, quòd tam grauius ægrotasset: ille inter-
 pretatus est, ex morbo plus accessisse boni, quàm
 mali. Corpus extenuarat, sed animum reddidit
 modestiorem: corporis robori nonnihil detraxe-
 rit, sed animo detraxit insolentiam, morbum
 ingē periculosissimum. *Plut.* Idem dictum etiam
 à *Alexandro* adscribunt.

Ezechias Rex cū audisset, Deo puniente, o-
 mnes opes suas in Babylonem transferendas, ed-
 id illas Babylonij Regis Legatis nimis iactan-
 ter ostēdisset, animo turbatus non est, sed respō-
 dit (4. Reg. 20. v. 19.) *Bonus sermo Domini, quem*
locutus es. Sit tantum pax in diebus meis. Qua pa-
 tientie humilitate meruit, vt regie gaze direptio
 ad successores eius *Ioachim* & *Sedechiam* differ-
 retur, quando & populus ob scelera sua tractus
 est in captiuitatem. Vide *Marulum lib. 5. cap. 3.*
Virius: Viri fortis animus, quò plus premitur,
 etque magis seuit fortuna, hoc est erectior.

Sigismundus Imp. rogatus, quòs Imperio
 veritimos iudicaret: Eos, respondit, qui nec
 mundis rebus insolescerent, nec aduersis fran-
 geantur.

Y y 2

4. Cūna

4. Cùm *Themistocles* exilij causa solum vertere iussus esset, patienter istam iniuriam tulit: a Persis verò non solum receptus est, sed tribus civitatibus donatus, domum ad suos respicit: Perijsemus amici, nisi perijsemus: optanda enim est iactura, quæ lucro maiore pensatur. Vide *de Calumnia*, &c.

5. In aduersis confugiendum primò ad Deum, qui enim salutem suam Deo committunt, (ut *Iosephus lib. 2. Antiq. Iud. cap. 6.*) præter opinionem è medijs emergunt periculis. *Secundò ad amicum*. Nam, ut *S. Ambrosius, 3. de Offic. cap. 16.* ait: Solacium vitæ huius est, ut habeas cui pectus aperiat tuum, cum quo arcana participes, cui committas secretum pectoris, ut colles tibi fidem vitæ, qui in prosperis gratuletur tibi, in trilibus compatiat, in persecutionibus adhortetur. Et *Seneca: de Tranquil. cap. 7.* Quantum (ò quam) bonum est, ubi sunt præparata pectora, in quæ tuus sermo omne descendat, quorum conscientiam minus quàm tuam timeas, quorum sermo sollicitudinem leniat, sententia consilium expedit, hilaritas tristitiam dissipet, conspectus ipse delectat. Præmia Patientiæ, vide in *Triumpho Virtut.*

Iustus ad-
uersis super-
rior.

6. Quemadmodum petra, maris ventorumque furij exposita, immota manet, minaque contemnit, ac spernit: ita etiam iustus, rursusque star, aduersa quæque forti constantique perfert, cedere nescius, ut monet *S. Cyprianus lib. 1. epist. 3.* Manere debet, inquit, apud nos robur immobile, & stabilis atque inconcussus, contra omnes incursus atque impetus trantium fluctuum, velut petra obiacentis fortitudine & mole debet obistere. Docet enim

lectus impetum omnem, quantumuis vehementer infracto animo sustinere, petrae imitantes virtutinem, quae maris aërisque minis sine vlla permissione resistit: quod & Virgilius hisce versibus expressit:

Ille velut pelagi rupes immota resistit.

Vt pelagi rupes, magno veniente fragore, &c.

Cogitabunt Magistratus, rebus aduersis tenentis, exerciti, probati, primo, difficile esse virtutes eum reuereri, qui secunda semper fortuna sitis. (Cic. 4. ad Heren.) Secundo, aduersitatis excitatione nos effici prudentes. (Boët. 2. Consol. prof. 3.) *παθηματα* enim sunt *μαθηματα*. Plato: Quae nocent, docent: aliorum nocumenta, sint nobis documenta. Hinc Cræsus Rex ait: (apud Herod. lib. 1.) Mei casus, etsi ingrati, mihi tamen extiterunt disciplinae. Et Cato: (orat. pro Rhod. apud Plin. 7. cap. 1.) Aduersæ res docent, quid opus sit: secundæ res latitæ transuersum trudere docent à rectè consulendo, atque intelligendo. Et certe quid ab illo expectes, qui semper fortunam sequentem, nunquam nouerantem sensit, nisi mollia, leuia, parum sana? Seneca epist. 69. ait: Nō est quod existimes vllam mentem aptiorē esse, quàm quae se multis experimentis; longa ac frequentissima parietia domuit; quæ ad salutaria mitigata affectibus venit. Et de Prouid. cap. 4. Non est vigor solida, nec fortis, nisi in quam frequens incursus incur sat: ipsa enim vexatione constringitur, & radices certius figit: fragiles sunt, quæ in arida valle creuerunt.

Rex David dicebat: (2. Reg. 12.) Cùm adhuc periculus filius viueret, lugebam: erat enim spes longiorem vitam impetrandi: at post mortem

stultum est lamentationibus animū inundare: ego
 ibo ad illū, non ille reuertetur ad me. Addit S. Au-
 gustinus: (Serm. 2. de Conf. mort. cap. 5.) Qui sub
 lege positus erat, suam, suorumq; tristitia con-
 pescuit: nos, qui sub gratia sumus, qua frons
 mortuos nostros gentilium more plāgimus. Sy-
 rach 22. Modicum plora supra mortuum, quoniam
 requieuit. 1. Theff. 4. Non contristemini, &c. Ana-
 ham proprium filium alligare, iugulare, & ma-
 ctare iustus est, &c. Origen. Hom. 8. in Genes. 3. 3.
 Job nihil acerbi passus est, cum intempetuum
 suorum omniū mortem audiret, eò quòd Deum
 plus amaret, quàm illos. Chrysoft. Hom. 6. in cap.
 1. ad Theff.

*Infelicio-
 res, qui fa-
 ciunt inin-
 riam, quàm
 qui patiun-
 tur.*

9. Agis Laconicorum Regum vltimus, per insidiam
 raptus, ac præter meritum ab Ephoris cotem-
 natus, cum ad laqueum duceretur, conproce-
 que quendam è lictoribus flentem, ob indignita-
 tem rei, cuius cogebatur esse minister. Dicit
 inquit, o homo vicem meam flere. Nam sic mortui
 præter ius & aquum, melior, feliciorq; sum, quia
 me occidunt. Hæc locutus, vltro collum laqueo
 induit.

10. Anaxandridas Leontis filius cuidam acerbe
 ferenti, quòd cogeretur vrbe exulare. Neque
 vir optime, exhorrescas exulare ciuitate, sed a
 stitia exulare horrendum est. Sen sit non esse mis-
 ros, quibus præter meritum, incolumitate
 centia accidit aliqua calamitas; sed eos ver-
 plorandos, qui sua sponte discesserunt ab ho-
 sto, etiam si nulla sequatur calamitas.

11. Henricus VI. anglorum Rex iniuriarum, quo-
 bus identidem affectus est, (bis enim in vincula
 ab Edouardo IV. Regni inuafore coniectus est)

patiens, vt non vindictam appeteret; sed ob
 illud ipsum Deo Opt. Max. gratias ageret, quod
 per id sua delicta dilui putaret. Quid quod vir
 minus tot sibi mala cum suis, tum suorum maio-
 rum permultis peccatis vitijſque veniſſe prædi-
 catur. Itaque Regno exutus, & filio vnico Edo-
 ardo occiſo, non quam dignitatem, quos hono-
 res, quem vitæ ſtatum, quem filium, quos amicos
 amiſiſſet, magnopere cogitabat, aut dolore tor-
 quebatur; ſed in qua apud Deum offenſa eſſet, id
 curabat, id lugebat, id dolebat. *Polyd. lib. 24.*

ta. *Demetrius Phalereus*, nihil ſibi videri dice-
 bat infelicius eo, cui nihil in vita vnquam acci-
 diſſet aduerſi; quod oporteat talem hominem,
 non ſibi ignotum eſſe, vt qui nunquam ſui pe-
 riculum fecerit: aut Dijs inuiſum, vt quem
 reuerſerint velut ignaum, nec idoneum ad
 fortuna conflictum. *Brufon. lib. 3.* Certè qui
 vario fortuna æſtu exerciti ſunt, tanquam in
 ſpeculo propoſitis ſibi variorum exemplorum
 imaginibus, vident quæ vitanda, quæne am-
 plectenda. *Syr. 34. Vir in multis expertus, co-
 gnoſcit multa. Qui non eſt expertus, pauca reco-
 gnoſcit.*

ta. *Romulus primus Rex Roman.* dicebat infeli-
 citatem hominibus maximè prodeſſe: quod in
 rebus aduerſis doceamur de rebus antea nobis
 ignocis. Bonum nauclerum non reddit ſecundus
 ventus.

ta. *Gelimer Rex Vand alorum in Africa*, per Bel-
 larium captus, & ad Iuſtinianum perductus,
 cum in Hippodromum perueniſſet, & iam Impe-
 ratorem in folio ſedentem, quàm vtraque parte
 vulgus adſtans vidiffet, ſubridèdo illud (*Eccl. 3.*)

identidem exclamauit: *Vanitas vanitatum, & omnia vanitas*: aperuit eius oculos afflictâ fortuna, quos arridens & prospera excæcauerat. *Paul. Diac. 6. hist.*

15. *Mithridates* de se ait: Mihi fortuna, multa rebus ereptis, vsum dedit bene suadendi. *Id. 4. hist.*

16. *Hannibal* longè prudentior est effectus (ve & *Vlysses*) rebus contra nitentibus, & aduersis, quàm secundis, & ad optatum fluentibus. *Geclius* ille procul à domo, in hostium terra per anax

13. vario Marte bellum: & quidem exercitum tam suorum ciuium, quàm ex colluie barbarorum gentium conflato, quibus non lex, non lingua communis: alius habitus, alia vestis, alia arma, alij ritus, alia sacra essent: & tamen si Romanum potentissimum hostem plerumque à tergo haberet, ita se gessit, & continue hanc hæc ingenia, vt vinculo quasi vno copulata, nulla inter ipsos, nec aduersus eum seditio, ipso tempore existerit, cum alioqui & pecunia in stipendium, & commeatus in hostium deessent. Hinc de seipso sic gloriatur, apud *Lib. 10.* Me senem ætas, & iam secundæ & aduersæ res ita erudierunt, vt rationem sequi, quàm fortunam malim. Satis ego documenti in omnes

sus sum. Liceat ergo cum *Plinio* (in *Parerg.*)

exclamare: *O quàm utile est ad vsum*

secundorum per aduersa venisse!

Vide de Calumnia.

(*)